

Štrajk radnika Forda 1961. zbog skraćivanja pauze za čaj

Radnici i radnice Forda u Velikoj Britaniji 30. oktobra 1961. pokrenule su štrajkačku akciju zbog odluke uprave o smanjenju trajanja pauze za čaj sa deset na pet minuta.

Pauza za čaj predstavlja tradiciju [britanske radničke kulture](#), kada se staje sa radom bez obzira na započeti posao. U septembru 1961. 22 sindikata Forda planiralo je stupiti u prvi generalni štrajk nakon jednoglasnog odbijanja predloga uprave da poveća plate radnicima ukoliko se odreknu jutarnje pauze za čaj, odnosno da piju čaj dok rade.

Kada je uprava odgovorila zahtevom da se, umesto ukidanja, trajanje pauze smanji sa deset na pet minuta, svi predstavnici sindikata su se složili, ali bez konsultacije sa radnicima i tada su radnici sami pokrenuli kampanju direktne akcije. Umesto da jedan radnik ili radnica od svih u grupi skupi novac za čaj, svako bi pojedinačno stao u red i platio za svoju šolju krupnijim novčanicama tako da se kusura mora izbrojati. Na taj način, radnici su odužili obustavu rada, nekad i na više od pola sata.

Fotografija preuzeta sa christchurchcitylibraries.com

Kasnije su se počeli koristiti drugom taktikom – oglašivanje na zahteve menadžmenta da se vrate na posao koristeći punih deset minuta pauze. Uprkos pokušajima uprave da razbije štrajk šireći dezinformacije o tome kako su drugi departmani prihvatili petominutnu pauzu, radnici su istrajali u direktnoj akciji do marta sledeće godine kada je uprava odustala od pokušaja da redukuje trajanje pauze.

Direktnom akcijom u pobuni i bez oslanjanja na zvanične sindikate, predstavnike i pokrete, radnici Forda su stvorili sopstvene uslove borbe i samostalno su izvojevali pobedu tamo gde su se sindikati predali bez borbe.